

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2928/2019
11.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод у ..., коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 903/2019 од 27.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 11.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 903/2019 од 27.03.2019. године, у делу става првог изреке којим је одбијен, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду штете због неисплаћених трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за фебруар и април 2013. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 903/2019 од 27.03.2019. године, у преосталом делу, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1763/17 од 16.01.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ се тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1763/17 од 16.01.2019. године, ставом првим изреке обавезана је тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због неисплаћених трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, за период од фебруара 2013. године закључно са мартом 2015.године исплати појединачне месечне износе, са припадајућом законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе одређено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 134.530,00 динара, са законском затезном каматом од 16.01.2019. године као дана пресуђења па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 903/2019 од 27.03.2019. године ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што је тужилац обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 9.000,00 динара, а одбијен ј, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 134.530,00 динара. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 16.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда ревизија је дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП), због чега није било места оцени изузетне дозвољености ревизије у смислу члана 404.ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члан 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на неодређено време у Казнено-поправном заводу у ..., а живи у

За период од фебруара 2013. године закључно са мартом 2015. године тужена му није исплатила трошкове превоза за долазак на рад и одлазак са рада.

Тужилац је поднео писмени захтев туженој за накнаду трошкова за долазак и одлазак са посла за фебруар и април 2013. године. Ти захтеви су решењима управника Казнено-поправног завода у ... од 21.05.2013. године и 08.07.2013. године одбијени, као неосновани. Против наведених решења тужилац није изјавио жалбу Жалбеној комисији владе у одређеном року, услед чега су протеком рока за жалбу тако донета решења постала правноснажна.

Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђени су месечни износи накнаде за превоз у спорном периоду на релацији-...-... и обрнуто и рокови доспелости сваког појединачног месечног износа.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао тужену да тужиоцу за спорни период исплати трошкове које је тужилац, као нужне, имао за долазак на рад и одлазак са рада, на основу одредбе члана 37. ст.1. и 2. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени

гласник РС“, бр. 62/06 ... 99/10), члана 2. став 1. тачка 1. и члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/07), који прописи не предвиђају обавезу запосленог да за остварење права на трошкове превоза, који му припадају на основу рада, мора да поднесе посебан захтев као и доказ да је исте заиста и имао.

Другостепени суд је заузео супротно становиште о праву тужиоца на остварење ових трошкова у ситуацији када се није писаним путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату спорних трошкова, нити због „ћутања администрације“ покренуо управни спор, па у ситуацији када му није признато право на њихову накнаду закључио је да не може са успехом да тражи исплату по том основу. Навео је да захтев за трошкове превоза спада у друга примања за чије остварење је нужно поштовање поступка који је прописан члановима 140.-143. Закона о државним службеницима, а што је тужилац пропустио да учини.

По оцени Врховног касационог суда правилно је другостепени суд оценио да није основан захтев тужиоца за накнаду штете због неисплаћених трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за фебруар и април 2013. године.

Чланом 140. Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС", бр. 79/05....104/09), који се примењивао у спорном периоду, прописано је да о правима и дужностима државног службеника одлучује руководиоца решењем, применом закона којим се уређује општи управни поступак, изузев код одлучивања о одговорности за штету.

Према члану 142. истог закона о жалбама државних службеника на решења којима се у управном поступку одлучује о њиховим правима и дужностима одлучује жалбена комисија, применом закона којим се уређује управни поступак. Чланом 143. је прописано да је жалбена комисија дужна да одлучи о жалби у року од 30 дана од дана њеног пријема, а да против одлуке жалбене комисије може да се покрене управни спор.

У конкретном случају по писмено поднетим захтевима тужиоца за накнаду трошкова превоза за фебруар и април месец 2013. године, управник Казнено-поправног завода у ... је донео решења којима су захтеви тужиоца одбијени, као неосновани. Како тужилац у законом и поуком о правном леку одређеном року од дана пријема отправака наведених решења није изјавио жалбу жалбеној комисији, тако донета решења о одбијању захтева за накнаду трошкова превоза за фебруар и април 2013. године су стекла својство правноснажности,

Да би у парничном поступку тужилац могао остварити право на исплату овог новчаног потраживања, материјална претпоставка је да постоји одлука жалбене комисије о жалби изјављеној против решења руководиоца органа, односно пресуда Управног суда. Како је тужилац пропустио да искористи делотворно правно средство, то у парници не може с успехом остварити право на накнаду штете с позивом на незаконит и неправилан рад органа тужене.

Из наведених разлога, по оцени Врховног суда, тужбеном захтеву за накнаду штете за фебруар и април 2013. године није могуће удовољити, па је на основу члана 414. став 1.ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

Основано се ревизијом указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је у преосталом делу тужбени захтев оценио неоснованим.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду је прописано да запослени има право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз. Исто решење је прописано и чланом 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06 ... 99/10), који се примењује и на тужиоца као државног службеника. Ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе Републике Србије. Одредбом члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/07) прописано је да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда погрешан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду трошкова превоза за март 2013. године и за период од маја 2013. године закључно са мартом 2015. године зато што није доставио писани доказ да је поднео захтев за накнаду трошкова превоза. Право на исплату трошкова превоза није условљено подношењем захтева или доказивањем да је запослени стварно сносио ове трошкове (достављање карата). Ово право запослених засновано је на одредби члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника. Тужена је зато у обавези да тужиоцу у складу са одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и чл. 154. став 1. и 172. Закона о облигационим односима исплати трошкове превоза које је у спорном периоду имао за долазак на рад и одлазак са рада, у висини утврђеној из налаза и мишљења судског вештака, иако није подносио захтев за накнаду тих трошкова.

Сходно коначном успеху тужиоца у спору, правилна је одлука о захтеву тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка, садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде, јер је донета правилном применом одредбе чланова 153, 154. и 163. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда тужиоцу, применом чл. 277. и 324. Закона о облигационим односима, право на законску затезну камату на досуђени износ трошкова парничног поступка припада од дана извршности пресуде, а не од пресуђења до исплате, како је то оценио првостепени суд. Међутим, у смислу члана 419. у вези члана 395. ЗПП, одлука о почетку тока камате на трошкове поступка није могла бити преиначена на штету тужиоца, због чега је решење о трошковима поступка у овом делу морало бити потврђено.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1.ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Тужиоцу, сходно претежном успеху у ревизијском поступку, припада право на накнаду трошкова за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Због наведеног применом члана 165. ЗПП одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић